

MINISTERSTWO ROZWOJU PRACY I TECHNOLOGII

FEDERALNA DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA ETIOPII

Informacje ogólne

Powierzchnia:	1 127 000 km ²
Ludność:	96 mln
Głowa państwa (prezydent):	Sahle-Work Zewde
Premier	Abiy Ahmed Ali
Minister Handlu i Przemysłu	Teka Gebreyesus
Ambasador w Polsce (z siedzibą w Berlinie)	Mulu Solomon Bezuneh
Ambasador RP w Etiopii	Przemysław Bobak
Najbliższe wybory	Czerwiec 2021 r.

1. Polityka gospodarcza i sytuacja gospodarcza

Etiopia jest republiką federalną, której terytorium podzielone jest na 9 regionów administracyjnych oraz 2 miasta wydzielone (Addis Abeba i Dire Dawa).

Władza ustawodawcza: dwuizbowe Zgromadzenie Federalne składa się z Izby Przedstawicieli Ludowych (odpowiedzialnej za interpretację konstytucji i kwestie federalne) oraz Izby Federalnej (odpowiedzialnej za proces legislacyjny). Rządzącą partią polityczną jest Etiopski Rewolucyjno-Demokratyczny Front Ludowy (EPRDF). **Premier** powoływany jest przez partię rządzącą.

Władza wykonawcza: **prezydent** wybierany większością 2/3 głosów przez Izbę Przedstawicieli Ludowych, pełni funkcje ceremonialne.

Waluta narodowa: etiopski birr (ETB, 1 ETB = 100 centów), oficjalny średni kurs wymiany wobec USD 03 maja 2021 r. wynosił: 1 USD = 41,92 ETB.

Etiopia należy do regionu Afryki Wschodniej i Południowej wraz z takimi krajami jak m.in. Zambia, Somalia, Dżibuti, Zimbabwe. Ze względu na stan rozwoju gospodarki Etiopia zaliczana jest do krajów najstabilniej rozwiniętych, tzw. LDC (*Least Developed Countries*).

Bariery dla przemysłu wynikające z modelu rozwoju zdominowanego przez państwo utrudniają rozwój sektora prywatnego i zniechęcają inwestorów zagranicznych.

MINISTERSTWO ROZWOJU PRACY I TECHNOLOGII

Etiopia jest krajem bogatym w grunty uprawne i bogactwa naturalne (w szczególności złoto, platyna, srebro, miedź, potas, gaz ziemny i energia wodna). Ponadto jest krajem o dużym potencjale siły roboczej (39,6 mln osób w wieku produkcyjnym – stan na 2007 r.). Znaczna część zasobów nie jest do tej pory wykorzystywana. 60% ogólnej powierzchni ma potencjalną wartość dla rozwoju rolnictwa, z tego obecnie wykorzystywane jest zaledwie ok. 15%. Pomimo znacznego potencjału Etiopia zalicza się do najbiedniejszych krajów świata i jest w istotnym stopniu zależna ekonomicznie od pomocy zagranicznej. **Ubóstwo** stanowi utrudnienie dla rozwoju Etiopii – 39 % ludności żyje poniżej granicy ubóstwa.

Gospodarka Etiopii opiera się na **rolnictwie**, którego wkład w PKB wynosi ok. 47 % i daje 82 % ogółu zatrudnienia. Do głównych upraw należą: zboża, rośliny strączkowe, kawa, rzepak, bawełna, trzcina cukrowa, ziemniaki, kwiaty cięte, rozwinięta jest też hodowla bydła, owiec, kóz, ryb.

Przemysł generuje 10,8% PKB i zatrudnia 5% ogółu pracujących. Poziom rozwoju przemysłu przetwórczego można określić, jako bardzo niski. Sektor jest zależny od importu półfabrykatów i surowców, w tym surowców energetycznych. Produkcja przemysłowa uzależniona jest również od infrastruktury, która jest jeszcze niewystarczająca, mimo postępującej rozbudowy, m.in. sieci dróg kołowych. W przemyśle dominuje przetwórstwo spożywcze, produkcja tekstyliów, skór, chemikaliów, przetwórstwo metali, cementu.

Wzrasta znaczenie sektora **usług**. Braki w rozwoju infrastruktury, mimo wyraźnego postępu w tym zakresie, wpływają wciąż negatywnie na możliwości rozwoju tego sektora.

Ponadto Etiopia uczestniczy w wielu **wielostronnych organizacjach** i porozumieniach o charakterze gospodarczym. Są to m.in.: *Unia Afrykańska* (African Union - UA), *Organizacja Narodów Zjednoczonych* (United Nations - UN), *Wspólny Rynek Afryki Wschodniej i Południowej* (Common Market for Eastern and Southern Africa - COMESA), *Wspólnota Wschodnioafrykańska* (East African Community – EAC) oraz *Międzyrządowa Organizacja ds. Rozwoju* (Intergovernmental Authority on Development - IGAD).

2. Wymiana handlowa z Polską (mln USD)

	2016	2017	2018	2019	2020	Dynamika 2019 2020	I-II 2021	Dynamika I-II 2020 I-II 2021
Eksport	59,9	21,5	20,3	15,9	25,8	163,5%	0,9	48,6%
Import	5,4	4,9	5,6	5,7	10,9	191,1%	2,4	143,3%
Obroty	65,3	26,4	25,9	21,6	36,7	170,8%	3,3	93,4%
Saldo	54,6	16,7	14,7	10,2	14,9	-	-1,5	-

Źródło: INSIGOS

W 2020 r. **obroty handlowe** Polski z Etiopią wyniosły **36,7 mln USD** (wzrost obrotów o ponad 70%). **Eksport** towarów z Polski do Etiopii wyniósł **25,8 mln USD** (wzrost o **63,5%** w porównaniu z rokiem **2019**). Niniejsze jest wynikiem dostaw do Etiopii kombajnów zbożowych na poziomie 11,1 mln USD (wzrost w porównaniu z rokiem 2019 o 167,7%), silników spalinowych tłokowych (2,7 mln USD, wzrost o 149,6%), części maszyn żniwnych (2,1 mln USD, wzrost o 148,4%) oraz artykułów spożywczych²

MINISTERSTWO ROZWOJU PRACY I TECHNOLOGII

w postaci przetworów spożywczych dla niemowląt (3,6 mln USD, wzrost o 103,1%). Wartość eksportu wymienionych produktów stanowi łącznie 75% wartości całkowitego eksportu do Etiopii.

Natomiast **import w 2020 roku osiągnął wartość 10,9 mln USD (wzrost o 91,1%)**. Wzrost importu spowodowany był zwiększeniem dostaw do Polski takich produktów jak: kawa (4,3 mln USD, wzrost o 216,9% w porównaniu z 2019 rokiem), skóry z kóz (0,6 mln USD, wzrost o 89%) oraz odzież w postaci t-shirtów, spodni damskich i dziecięcych (1,1 mln USD, wzrost odpowiednio o 400% i 130%).

W strukturze **eksportu do Etiopii w 2020 r.** największymi grupami towarowymi były:

- wyroby przemysłu elektromaszynowego - 18,2 mln USD (wzrost o 79% w porównaniu z rokiem 2019);
- artykuły rolno-spożywcze – 6,8 mln USD (wzrost o 38% w porównaniu do 2019 roku);
- wyroby różne – 0,4 mln USD (wzrost o ponad 208%);
- wyroby metalurgiczne – 0,2 mln USD (wzrost o 82,4%);
- wyroby przemysłu chemicznego - 0,1 mln USD (spadek o 35,3%).

W strukturze **importu z Etiopii w 2020 r.** największymi grupami towarowymi były:

- artykuły rolno-spożywcze – 5,1 mln USD (wzrost importu o 40%);
- wyroby przemysłu lekkiego – 4,2 mln USD (wzrost o 205,8%);
- skóry – 1,3 mln USD (wzrost o 119%).

3. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Etiopia ubiega się o członkostwo w Światowej Organizacji Handlu (WTO), obecnie posiada status obserwatora. Proklamacja Inwestycyjna nr 280 z 2002 roku (nowelizowana) pozwala zagranicznym inwestorom na podejmowanie działalności inwestycyjnych, jako:

1. wyłączny właściciel, z pełnym prawem własności, lub jako:
2. w formie spółki bądź w partnerstwie z lokalnym inwestorem lub rządem.

Obszary otwarte dla wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych z rządem to produkcja broni i amunicji oraz usługi telekomunikacyjne. Zagraniczni inwestorzy muszą posiadać własny kapitał inwestycyjny, pożyczki zagraniczne oraz kredyty zarejestrowane w *Narodowym Banku Etiopii* (NBE). Inwestycje w Etiopii są chronione i zabezpieczone przed wszelkimi zagrożeniami niekomercyjnymi przez prawo państwowe i międzynarodowe ratyfikowane przez Etiopię. *Konstytucja* z 1995 roku i *Proklamacja Inwestycyjna nr 280* z 2002 r. zapewniają ochronę przed wywłaszczeniem i nacjonalizacją inwestycji w kraju. W przypadkach wywłaszczenia lub nacjonalizacji, podyktowanych interesem publicznym, *Konstytucja* i *Ustawa o Inwestycjach* gwarantują rekompensaty odpowiadające wartości rynkowej świadczone z wyprzedzeniem i bez zwłoki.

Pewne sektory są zarezerwowane dla inwestorów etiopskich - bankowość i ubezpieczenia, produkcja energii elektrycznej, innej niż energia wodna, o mocy powyżej 25MW; usługi transportu lotniczego przy użyciu samolotów o możliwości przewozowej powyżej 20 pasażerów lub 2700 kg.

Wiele sfer działalności biznesowej sektora usług i handlu jest zarezerwowana dla inwestorów krajowych, są to m.in.: radiofonia i telewizja, import, eksport lokalnych produktów rolniczych, budownictwo na małą i średnią skalę, bary i kluby nocne, małe hotele i restauracje, biura podróży, usługi związane ze sprzętem samochodowym i inne.

Firmy zagraniczne mogą inwestować m.in. w ramach prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych prowadzonych przez rząd, częstokroć na zasadzie spółek z prywatnymi przedsiębiorstwami

MINISTERSTWO ROZWOJU PRACY I TECHNOLOGII

rodzimiymi. Nie ma form dyskryminacji inwestorów zagranicznych w zakresie przepisów wizowych, prawa do pobytu lub prawa do wykonywania pracy, czy też w zakresie prawa fiskalnego.

4. Dostęp do rynku

Ramy prawno - traktatowe współpracy gospodarczej

a) UE – Etiopia

Oficjalna współpraca gospodarcza Unii Europejskiej z Etiopią rozpoczęła się podpisaniem w 1975 r. Konwencji z Lome. UE utworzyła wtedy pierwszą delegaturę w Etiopii i rozpoczęła wspieranie jej rozwoju gospodarczego poprzez pomoc finansową i techniczną. UE ulokowała w Etiopii do 2009 r. łącznie 2,7 mld euro, z wyłączeniem pomocy w sytuacjach nadzwyczajnych. Działalność z zakresu współpracy rozwojowej UE koncentruje się na takich sektorach jak rolnictwo, bezpieczeństwo żywnościowe, rozwój infrastruktury (w 2012 r. podjęto decyzję o większym wsparciu rozwoju sektora energii odnawialnej kosztem dróg), ochrona zdrowia, edukacja, a także wspieranie sektora prywatnego. Etiopia jest jednym z ważniejszych odbiorców pomocy ze strony UE. W grudniu 2007 r. Etiopia i Komisja Europejska podpisały *Country Strategy Paper* na okres 2008-2013, o łącznym budżecie 644 mln euro. W 2012 r. UE przyjęła ostateczną wersję wspólnej strategii rozwojowej dla Etiopii, do której odnoszą się mają bilateralne strategie rozwojowe państw członkowskich.

Etiopia korzysta z systemu autonomicznych preferencji handlowych GSP UE dla krajów LDC tj. w ramach inicjatywy *Everything but Arms*. W praktyce oznacza to, że Etiopia korzysta z nieograniczonego bezcłowego dostępu do rynku UE.

Region Afryki Wschodniej i Południowej negocjuje z Unią Europejską porozumienie EPA (*Economic Partnership Agreement*) mające regulować wzajemne relacje handlowe i gwarantować wzajemny, choć niekoniecznie symetryczny, dostęp do rynku. nie zawarła do tej pory porozumienia tymczasowego EPA. Jednak ze względu na swój statut kraju LDC, obecne preferencyjne warunki dostępu do rynku UE dalej obowiązują.

b) Polska – Etiopia (formalnie obowiązujące umowy i porozumienia dwustronne)

- Umowa między Rządem PRL a Tymczasowym Wojskowym Rządem Socjalistycznej Etiopii o komunikacji lotniczej między oraz poza ich odnośne terytoria (aktualna).
Data podpisania: 29 lipca 1977 r. Data wejścia w życie: 23 sierpnia 1978 r.
- Umowa między Rządem RP a Rządem Federalnej Demokratycznej Republiki Etiopii w sprawie rozliczenia zadłużenia Etiopii wobec Polski, wynikającego z Umowy kredytowej zawartej między PRL a Tymczasowym Rządem Wojskowym Socjalistycznej Etiopii w dniu 12 grudnia 1978 roku (aktualna). Data podpisania: 13 grudnia 2000 r. Data wejścia w życie: 30 maja 2001 r.
- Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Federalnej Demokratycznej Republiki Etiopii o udzieleniu kredytu w ramach pomocy wiązanej z dnia 25 lutego 2014 r.
- Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Federalnej Demokratycznej Republiki Etiopii o udzieleniu kredytu w ramach pomocy wiązanej z dnia 20 marca 2015 r.

Bariery, certyfikacje, wymogi specjalne, pozostałe informacje.

Wszyscy importerzy oraz eksporterzy muszą być zarejestrowani w *Ministerstwie Handlu* i uzyskać licencję. Państwo etiopskie wymaga przeprowadzania importu poprzez obywateli Etiopii zarejestrowanych w rejestrze oficjalnych importerów i dystrybutorów. Importerzy i agenci muszą

MINISTERSTWO ROZWOJU PRACY I TECHNOLOGII

uzyskać odpowiednią licencję *Ministerstwa Handlu i Przemysłu* oraz *Narodowego Banku Etiopii*. Znalezienie doświadczonych agentów i dystrybutorów o wysokiej reputacji nie jest trudne. Zaleca się nawiązanie kontaktów z lokalnymi agentami reprezentującymi obce firmy na terenie Etiopii. Występują utrudnienia wynikające z niedoborów obcych walut. Odnośnie przepisów celnych rząd Etiopii w ostatnim czasie znacznie złagodził obowiązujące wcześniej przepisy, wprowadzając obniżki szeregu stawek celnych, w szczególności tych importowanych dóbr, które pobudzają eksport.

5. Działania na rzecz rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej

- W dniach 19-20 lutego 2014 r. na zaproszenie Państwowego Instytutu Geologicznego wizytę w Polsce złożył minister stanu w Ministerstwie Górnictwa Etiopii, Tewodros Gebreegziabher.
- Na zaproszenie ministra obrony narodowej, Tomasza Siemoniaka, w dn. 12-14 maja 2014 r. wizytę w Polsce złożył szef resortu obrony Etiopii, Siraj Fegessa, który został także przyjęty przez min. Sikorskiego.
- W maju 2017 r. Prezydent Andrzej Duda złożył wizytę w Etiopii, gdzie spotkał się z przedstawicielami polskich firm inwestujących w tym kraju oraz zabiegał o poparcie Unii Afrykańskiej dla kandydatury Polski na niestałego członka RB ONZ. Celem wizyty Prezydenta w Etiopii była przede wszystkim promocja gospodarcza.
- W kwietniu 2018 r. miała miejsce wizyta Prezydenta Etiopii

Przykładem polsko-etioipskiej współpracy gospodarczej było zawarcie przez Ursus S.A. umowy na dostawę i montaż 3 000 ciągników do Etiopii. W ramach kontraktu Ursus zapewnił także wyposażenie centrów serwisowych oraz części zamiennych do sprzedawanych ciągników. Polska spółka przeprowadziła również szkolenia personelu odbiorcy oraz zapewniła mu wsparcie techniczne. Transakcja ta była realizowana w ramach umowy kredytowej z dnia 25 lutego 2014 r.

Na podstawie Umowy kredytowej z dnia 20 marca 2015 r. Ursus S.A. podpisał z The Federal Democratic Republic of Ethiopia SUGAR CORPORATION (Ethiopian Sugar Corporation) umowę na sprzedaż ciągników, przyczep i części zamiennych do transportu trzciny cukrowej.

Wartym podkreślenia jest także podpisanie w marcu 2014 r. przez Asseco Poland z rządową agencją etiopską Information Network Security Agency (INSA) umowy dotyczącej uruchomienia systemu informatycznego służącego do pozyskiwania i zarządzania danymi odczytowymi etiopskiego rynku energii. Wartość zawartych umów wynosi powyżej 9,85 mln USD.

Ponadto, od 2008 r. Polska świadczy na rzecz Etiopii **pomoc rozwojową**. W 2012 r. wartość tej pomocy wyniosła 555 tys. zł. (projekty NGO) i 64 tys. USD (tzw. małe granty). W 2013 r. było to odpowiednio: 566 tys. zł. i 84 tys. USD. Etiopia jest najmniejszym beneficjentem polskiej pomocy per capita (0,03 zł) w latach obowiązywania Wieloletniego programu współpracy rozwojowej 2012-2015. Z punktu widzenia wdrażania polskiej współpracy rozwojowej, Etiopia zajmuje pierwsze miejsce pod względem aktywności placówki dyplomatycznej w ramach systemu małych grantów (16 grantów na kwotę 0,58 mln zł). Polskie projekty rozwojowe realizowane w dziedzinie edukacji są bardzo pozytywnie oceniane przez władze Etiopii na poziomie lokalnym i regionalnym.

6. Potencjalne dziedziny współpracy

Rząd Etiopii zachęca zagraniczne firmy do inwestowania m.in. w **rolnictwo, przemysł, hodowlę,**

MINISTERSTWO ROZWOJU PRACY I TECHNOLOGII

infrastrukturę, energetykę i budownictwo. Możliwe są także inwestycje w sektorze IT, zielonych technologii czy turystyki.

W związku z tym, że najszybszy prognozowany wzrost jest spodziewany w rolnictwie i hodowli, etiopskie władze wspierają inwestycje w **sektor przetwórczy** oraz oferują atrakcyjne zachęty dla partnerów zagranicznych zainteresowanych rynkiem miejscowym. Przede wszystkim duże oczekiwania skierowane są do firm zagranicznych wnoszących **sprawdzoną technologię i wiedzę know-how**.

7. Placówki dyplomatyczne, Zagraniczne Biuro Handlowe

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Etiopii

Ambasada RP w Etiopii, Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny: **Przemysław Bobak**
Etiopia, Addis Abeba, Dej. Belay Zeleke Road, Gulele sub-City, Kebele 08, House No 583, P.O.Box 27207, 1000 Addis Ababa
Tel.: +251 11 157 41 89, +251 11 157 41 90, Faks: +251 11 157 42 22
addisabeba.amb.sekretariat@msz.gov.pl, www.addisabeba.msz.gov.pl

Ambasada Republiki Etiopii z siedzibą w Berlinie

Ambasador: **Kuma Demeksa Tokon**
Boothstrasse 20 A, D-12207 Berlin
Telefon: + 49 30 77 206-13
Fax: + 49 30 77 206-24/26
emb.ethiopia@t-online.de Consulberlin.eth@t-online.de

Na podstawie danych: MRPIIT; MSZ; GUS; CIA The World Factbook; AfDB, OECD, UNDP African Economic Outlook 2018; UNDP World Investment Report;